

Daf Panorama

La Yéchiva Ohavet Toratêha sous l'égide de Rav Israel Abib

Complément à l'étude du Daf Hayomi

SANHEDRINE 21

דף כא

א. אם מותר למלך להרבות נשים צדקניות.

ב. כמה נשים רשאי לקחת.

ג. נשי דוד.

ד. אמנון ותמר.

ה. חמישים רצים לפני אדוניהו.

ו. לא ירבה לו סוסים, וכסף וזהב.

ז. עושרו של שלמה המלך.

ח. ספר תורה של מלך.

ט. שינוי הכתב.

א. נאמר במצוות המלך לא ירבה לו נשים, ולא יסורו לבבו וגו'. ונחלקו בזה רבי יהודה ורבי שמעון. לפי ר"י אין לו איסור להרבות אלא בנשים שיסירו לבבו, שהרי נתנה כאן התורה טעם לאיסור ריבוי הנשים ומשמע שרק באופן זה אסור. ור"ש אומר לא היתה התורה צריכה לתת טעם למצוה שהרי תמיד יש לנו לדרוש טעם הכתוב, אלא באה התורה לרבות שאפילו אחת שמסירה את לבו אסור לו לישאנה. וא"כ באיזה נשים אסור להרבות, אלא אפילו צדקניות כאביגיל.

ב. א, לא ירבה לו נשים אלא שמונה עשר שהרי היו לדוד שש נשים ואמר לו הנביא אוסיף לך כהנה (עוד שש) וכהנה (עוד שש, הרי י"ח).

ב, וי"א עשרים וארבע שנאמר אוסיף לך כהנה עוד שש הרי שנים עשרה, וכהנה עוד שנים עשרה הרי עשרים וארבע.

ג, וי"א ארבעים ושמונה שדורש אות וי"ו (וכהנה) לרבות עוד עשרים וארבע.

ג, א, מיכל בת שאול אשת דוד ילדה לו בן בתכרון, וכשהזכירה אותו בירושלים שרקד לפני ארון ה' נענשה שלא היה לה עוד ולד עד יום מותה.

ב, ולקח דוד עוד נשים (בכתובה וקדושין) ופלגשים (כלי כתובה וקדושין) למלאות שמונה עשר נשים שהותרו לו.

ג, ארבע מאות בני יפת תואר (נשים נכריות שלקחו בני ישראל בשביה) היו בחיילותיו של דוד והם הם בעלי אגרופים של בית דוד.

ד. מעכה אשת דוד יפת תואר היתה (נכרית שנלקחה בשביה) וקודם שנתגיירה ילדה לו את תמר, והיא מותרת לאמנון אחיה שדינה כנכרית שאין לה קרבת אב. ותבע אותה אמנון לדבר עבירה, והיא אמרה לו שבודאי לא ימנענה דוד ממנו לנשואין ולמה יקחנה באיסור, ולא נשמעה לו עד שאנסה. באותה שעה גזרו על היחוד עם פנויה (אבל איסור יחוד עם אשת איש דאורייתא הוא).

ה. אדוניה בן תגית (ובן דוד) מתנשא לאמור אני אמלך מלמד שביקש להושיב כתר מלכות בראשו ולא הולמנו (שאינו ראוי למלוך וכדפרש"י ע"ש). ויהי לו רב ופרשים וחמישים איש רצים לפניו, שהיו נוטלי טוהל וחוקי כפות רגלים (אין בשר בפרסותיהם) שיכולים לרוץ מהר ועל הקוצים וברקנים.

ו. א, עוד נאמר במלך לא ירבה לו סוסים, להרחיב דעתו בסוסים הבטלים אסור, אבל מרבה הוא לרכבו ופרשיו אפילו בהרווחה.

ב, ועובר אפילו בסוס אחד בטל (שנאמר למען הרבות סוס), ועל כל סוס וסוס (שנאמר סוסים).

ג, וכסף וזהב לא ירבה לו מאד, להרחיב דעתו, אבל לצורך חיילותיו מותר אפילו בהרווחה.

ד, ולא ירבה לו נשים, למעט הדיוטות שמותרים בכך.

ז. א, אם ארבעים אלף איצטבלאות (בית גדול למדור הסוסים) היו לשלמה, ארבעת אלפי שורות סוסים בכל אחד ואחד היו. ואם ארבעת אלפי איצטבלאות היו לו, ארבעים אלף שורות בכל אחד ואחד היו.

ב, לפני שנשא שלמה בת פרעה אין הכסף נחשב בימיו למאומה. ואחרי שנשאה היה הכסף כאבנים (שוה מעט). וכשנשאה התחיל להבנות כרך גדול שבדומי.

ג, מפני מה לא נתגלו טעמי תורה שהרי שני מקראות נתגלו טעמים (לא ירבה לו נשים ולא יסורו לבבו, לא ירבה לו סוסים ולא ישיבו העם מצרימה) ונכשל בהם שלמה גדול העולם שאמר אני ארבה ולא אסור ולא אשיב, ולבסוף הטו את לבבו והשיב אותם מצרימה לקנות סוסים.

ח. מצוה על כל איש ישראל לכתוב לעצמו ספר תורה (עיין יורה דעה סימן ער, א אם נהג בזמן הזה) ואע"פ שהגיעו לו אבותיו חייב לכתוב משלו. והמלך מצווה לכתוב עוד ס"ת שיוצאת ונכנסת עמו בכל מקום (חוץ מבית הכסא והמרחץ) שנאמר והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו.

ט. א, אמר מר זוטרא בתחילה ניתנה תורה לישראל בכתב עברי (עבר הנהר) ולשון הקודש, חזרה וניתנה להם בימי עזרא בכתב אשורי (שמשמשם בו היום לס"ת) ולשון ארמי. ביררו להם ישראל כתב אשורי ולשון הקודש, והגיעו לכותים כתב עברי ולשון ארמי. (ויש חולקים להלן דף כב).

ב, ראוי היה עזרא שתינתן תורה על ידו, ואע"פ שלא ניתנה על ידו נשתנה הכתב על ידו (שנאמר וכתב הנשתון, וכתוב משנה התורה).

Rav Elisha Abib

Retrouvez l'ensemble des Daf Panorama sur www.dafhayomi.fr rubrique Résumés